

JUAN LUKTAN MATANA TI MATA

KASANO TI PANANGSALAKNIB ITI BAGIM MANIPUD ITI PESTISIDO



Linaon: Amy K. Liebman, Salvador Sáenz, Antonio Marín, Maribel Trejo, J. Antonio Tovar-Aguilar ken Joseph G. Grzywacz

Arte ken Disenyo: Salvador Sáenz, Katulongan ti Arte: Uriel Sáenz, 2019.

Baro nga aldaw, ket agsagsagana dagiti trabahador nga agubra, nga agsagsagana para iti aldaw nga umay. Kasla saan nga ammo ti dadduma no ania ti sumaruno...

Gapuna,
apay nga adu
ti kawes?

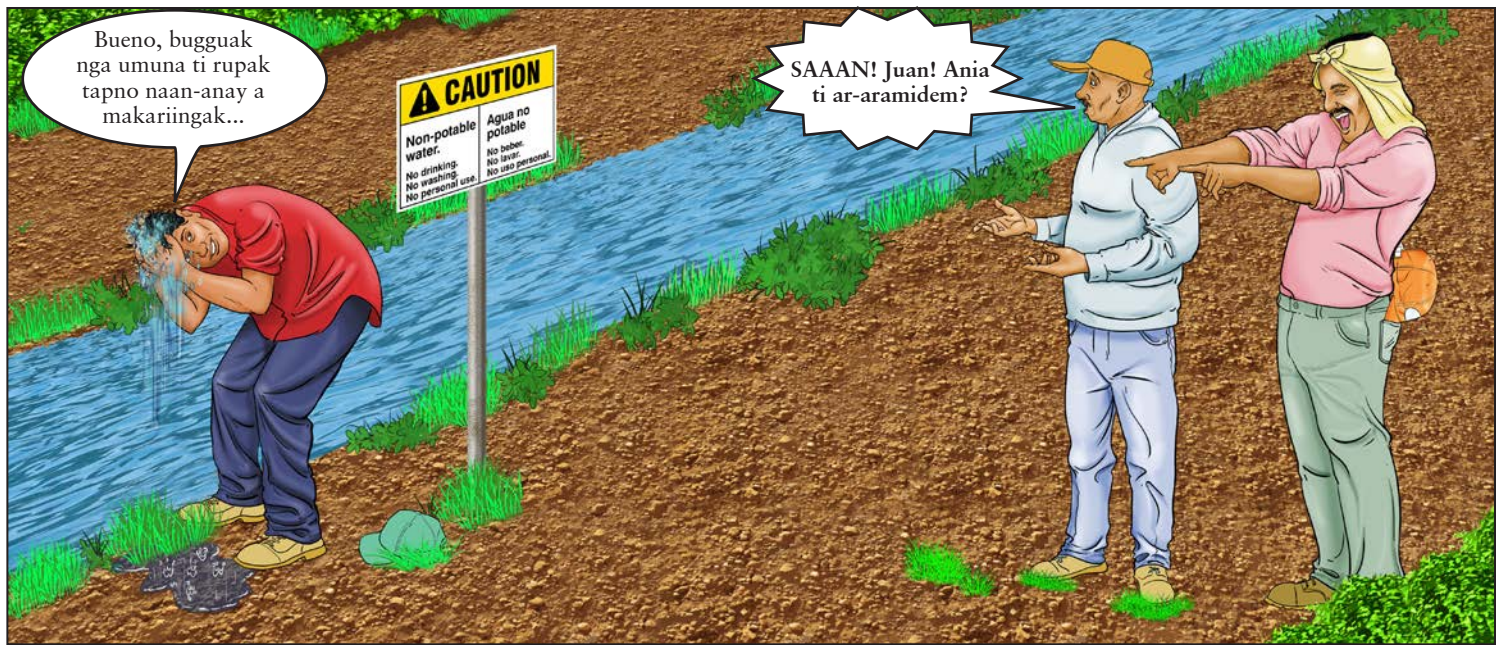
Salaknibak ti bagik ta ditoy
talon, mausar ti pestisidio para
iti dandani amin ken adda iti
sadinoman...

...Ti umuna a
responsibilidadtayo ket ti
pannakaammo no kasano
nga aywanan ti bagitayo.
Kasta met koma ti aramidem
Juan.



Adda dagiti pestisidio
iti sadinoman a
pagtrabahuantayo, isu a
masapul nga agannadtayo.







Kitaem, Juan, ti panagubra iti talon kaipapananna
a sagidentayo dagiti mula, prutas, nateng, ken daga
nga addaan iti pestisidio.
Dayta ti gapuna a rumbeng nga isuotmo ti umiso a
kawes tapno masalaknibam ti bagim...



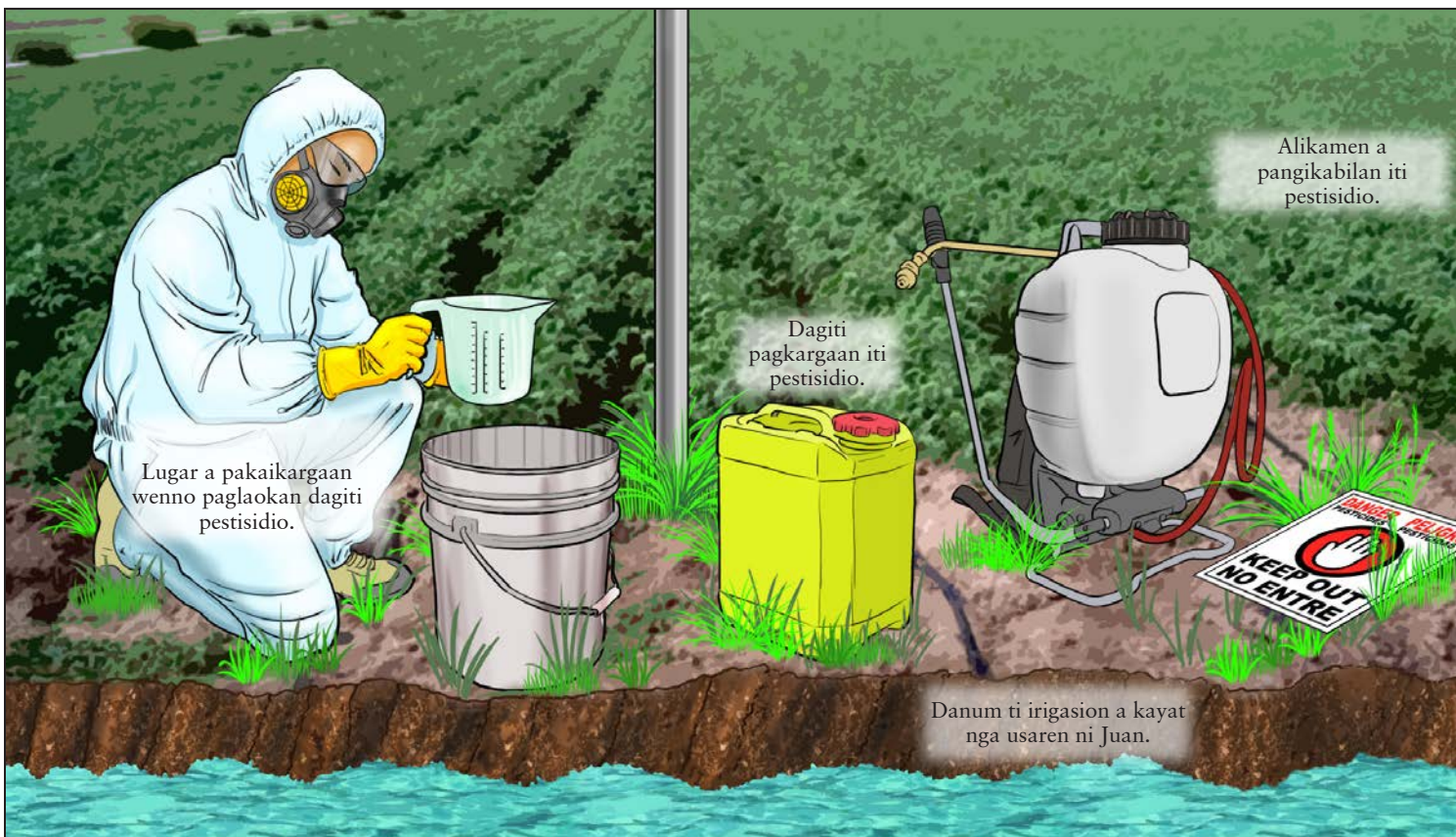
...ket mabalin nga
dumketda iti kudilmo
no saan a nasayaat ti
pannakasalaknibmo.



No dagitoy ti
pagtaudan ti
pannakaisarang iti
pestisidio, ngarud
nalaka laeng a
salakniban ti bagim!

SAAN, Juan,
sumagmamano laeng
dagitoy; adda pay
dadduma a pagtaudan
ti pannakaisarang
kadagiti pestisidio.

Panagwaras ti pestisido wenno angin



Lugar a pakakargaan wenno paglaokan dagiti pestisidio.

Dagiti pagkargaan iti pestisidio.

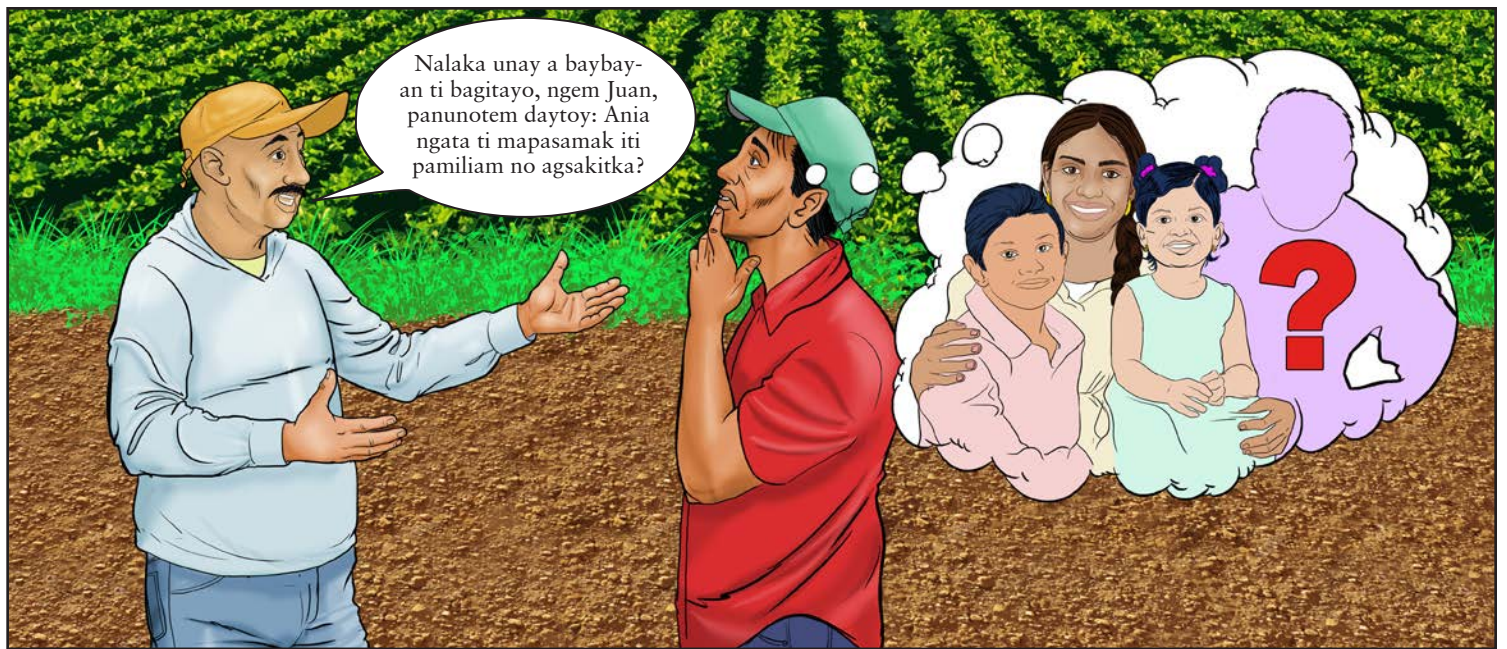
Alikamen a pangikabilan iti pestisidio.

Danum ti irigasion a kayat nga usaren ni Juan.

Sumagmamano a tawenen nga agub-ubraak, ket kitaem, awan ti napasamak kaniak.

Ad-adu ti panawenko ngem sika, ket no awan ti dakes a napasamak kaniak, gapu ta inannadak ti bagik.

No saanmo nga aywanan ti bagim, saanka unay a bumayag.



Ania ti sumaruno a mapasamak?
Mabalinmo kadi ti agubra bayat
nga agsakitka?
Kasano nga agbiag ti familiayo?

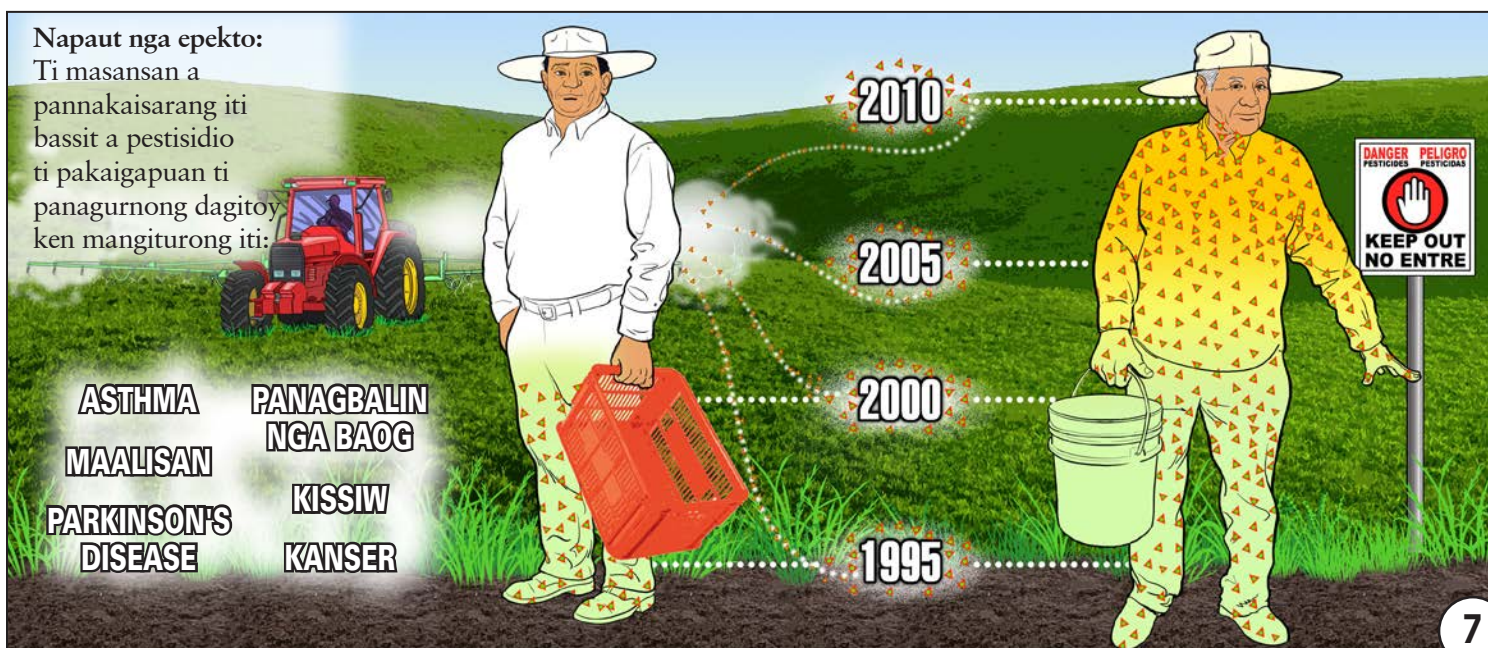
Tapno agtalinaedtayo a
nasalun-at, masapul nga
aywanantayo ti bagitayo
ken ipakitayo no kasano ti
panagayattayo kadakuada,
Juan.



Aniaman ti mapasamak
kenka, mapasamak met
iti familiam.

Wow! Natignaynak nga
agpanunot... Husto ti kunam.
Ita ta nasalun-atak ket no
kasapulak nga aywanan ti
bagik, para iti pagimbagan ti
pamiliak.





Epekto kadagiti ubbing:
Mabalin nga addaanda kadagiti
parikut iti atension, panagdakkel,
ken panagdur-as, ken mabalin met a
maaddaanda iti angkit ken kanser.



AGURAY!
Saan a maipapan iti panagtaray
wenno panaglemmeng kadagiti
pestisidio, Juan.



Naibaga idin
kadamay bayat
ti panagsanay
a sumrek dagiti
pestisidyo iti
bagi babaen
ti kudil, mata,
ngiwat, agong,
ken mabagbagi.

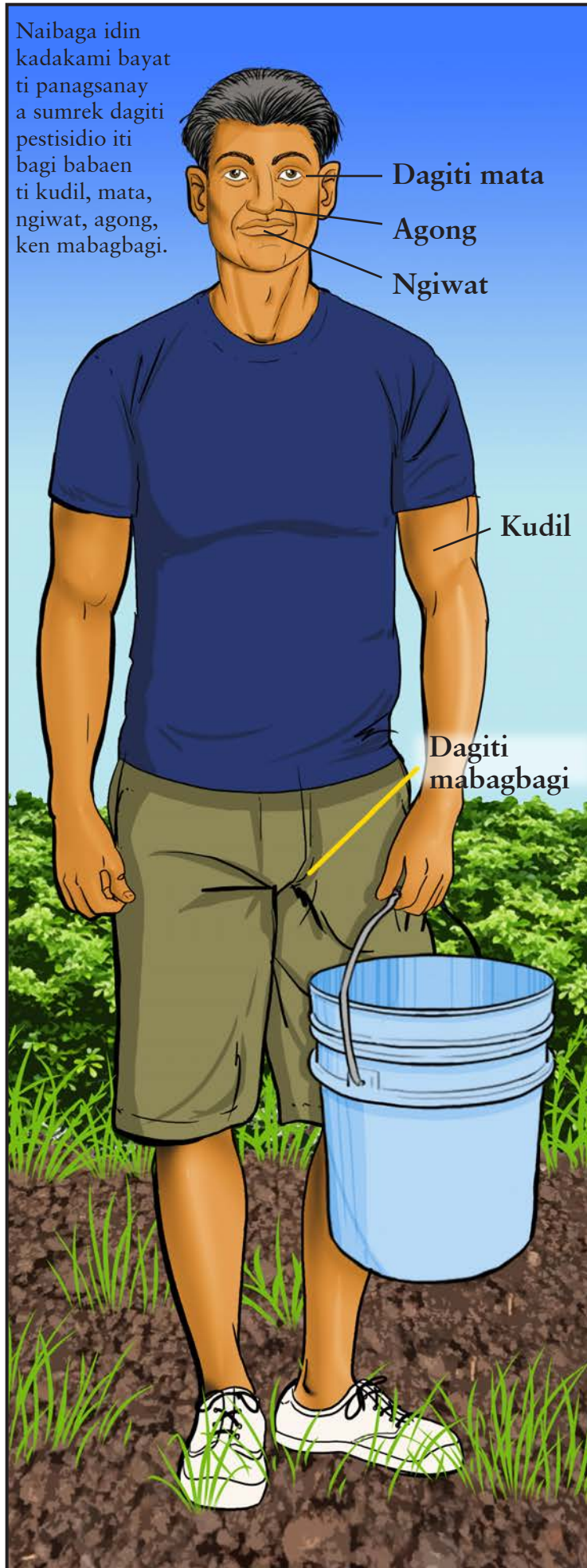
Dagiti mata

Agong

Ngiwat

Kudil

Dagiti
mabagbagi



Tapno masalaknibantayo ti bagitayo iti trabaho, kanayon
koma nga isuottayo ti:

Sombrero
wenno kalo

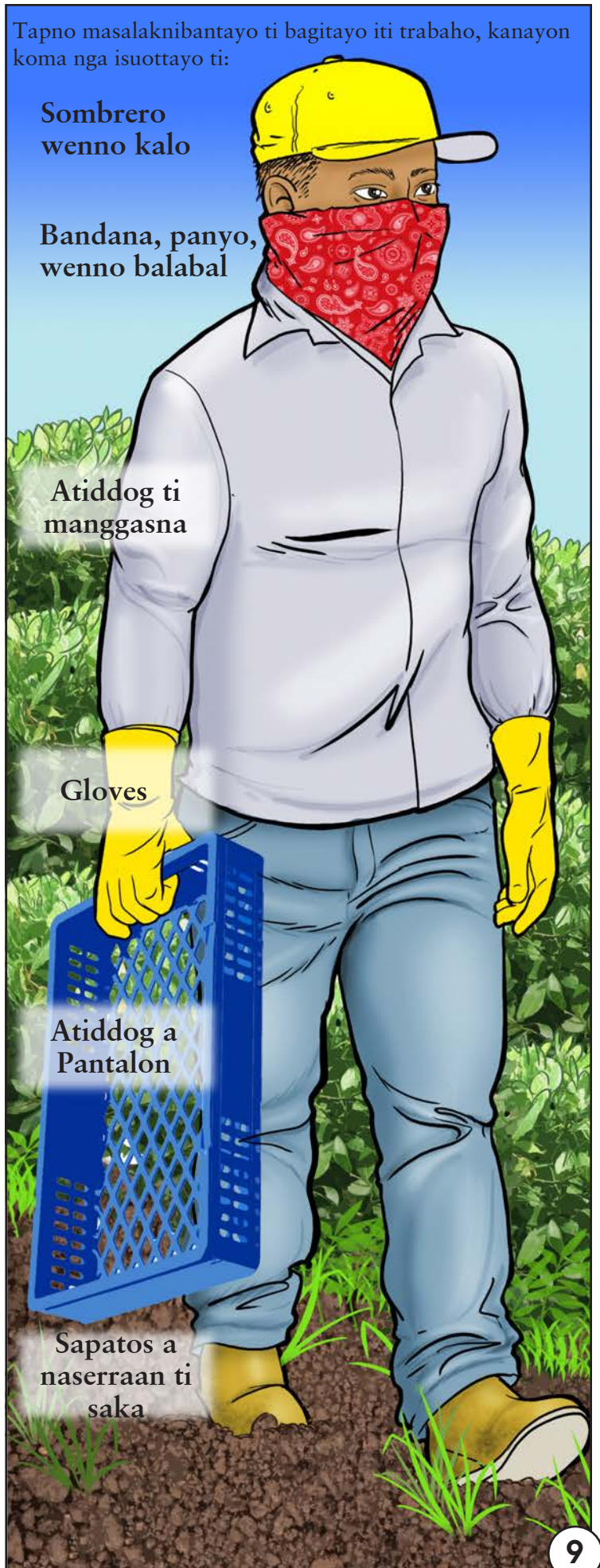
Bandana, panyo,
wenno balabal

Atiddog ti
manggasna

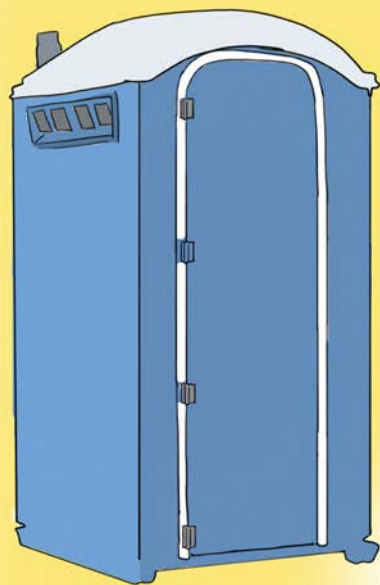
Gloves

Atiddog a
Pantalon

Sapatos a
naserraan ti
saka



Kasta met, rumbeng a bugguam
dagiti imam sakbay a:



Panangusar iti banio

Panagsigarilio



Panangsagid
kadagiti matam
wenno ngiwatmo.



Mang-mangan



Para iti bukodtayo a
salun-at ken kinatalged
—ken nangngruna ti
pamiliatayo —masapul a:

Uksobentayo
dagiti kawes ken
sapatostayo sakbay
a sumrektayo iti
balay.



Pagsisinaen
dagiti kawes
a pagubra.



Labaan dagitoy
nga agsina.



Agdigos sakbay nga agipen wenno sagiden ti maysa a tao.



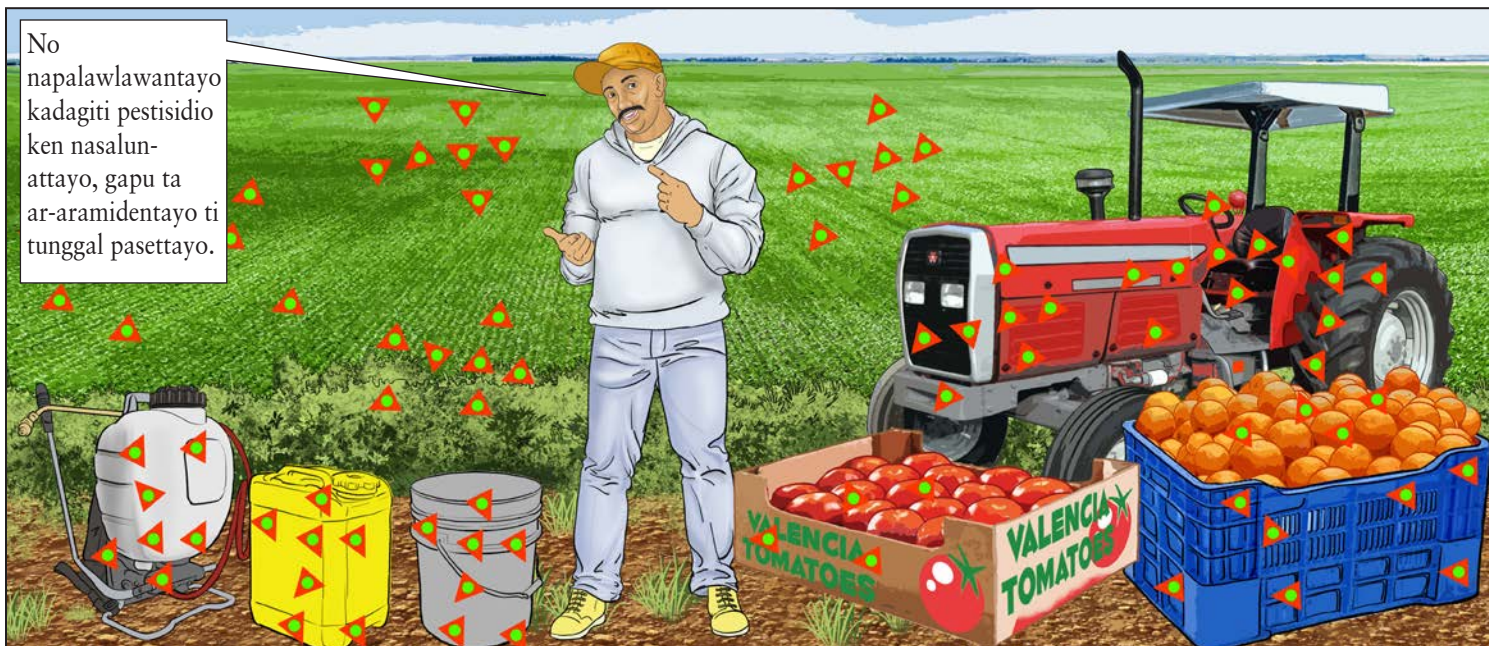
Maaramidtayo amin
dagitoy, ngem saan kadi nga
addanto problema kadagiti
makinkukua?



Awan. Babaen ti linteg, adda karbengam a masalakniban, ken dagiti amo ket kalikaguman ti Worker Protection Standard (WPS) a mangsalaknib kadagiti trabahador manipud kadagiti pestisidio.



No napalawlawantayo kadagiti pestisidio ken nasalun-attayo, gapu ta ar-aramidentayo ti tunggal pasettayo.



Kakadua, nakapinder ti salun-attayo. Mabalin a dangrannatayo iti pestisidio, ngem adda kalintegantayo a mangaywan iti bagitayo ken mangsalaknib iti salun-attayo. No saanmo nga aramiden, awanen ti sabali a mangaramid para kenka.



No adda saludsodyo, agsaludsodkayo. Maipapan dayta iti pagimbagam ken salun-atmo.



Farmworker Association of Florida
La Asociación Campesina de Florida
Asosiyasyon Trabayá Laté nan Florid

MIGRANT CLINICIANS NETWORK



Daytoy a material ket napataud babaen ti suporta manipud iti grant manipud iti The National Institute for Occupational Safety and Health (U54-OH011230).